

Nyhedsbrev december 2012

1. Fra redaktøren
2. Seminar og generalforsamling april 2013
3. Klitgården 2013
4. Supervisoruddannelsen
5. FYAM
6. Referat fra Group Leader conference Charleroi
7. Introduktionsmøde til supervision
8. Nyt fra supervisionsgrupper i regionerne
9. Klientcentreret encountergruppe
10. Én af os – afstigmatisering af psykisk sygdom
11. Kalymnos 2013
12. Psykosomatik og shared care
13. Nordisk kongres i almen medicin i Tampere
14. International Balintkongres i Heidelberg
15. Anmeldelse af bog om supervision i den medicinske profession fra England

Fra redaktøren

Vi ved, at supervision er vigtig for læring og professionel udvikling, og at god supervision har en forebyggende effekt på udbrændthed. Derfor er én af de rigtig positive aktuelle udmeldinger, at de yngre almenmedicinere har sat fokus på supervision, og at de ligefrem har lanceret en supervisionskampagne, der løber over det kommende år.

I dette nyhedsbrev får I oplysninger om kommende aktiviteter samt referat fra nogle, der har været både i selskabets regi og andre organisationer relevante for almen praksis.

Jeg har indført et afsnit med status over de enkelte regioners supervisionsgrupper for praktiserende læger og fase 3 amanuenser. Som I kan se er de ikke fuldstændige, men jeg har forhørt mig hos nøglepersoner i regionerne. Det ser ud til, at der er initiativer igang mange steder, men vi vil gerne forsøge at opdatere vores viden herom regelmæssigt.

Er du supervisor og vil figurere på hjemmesiden eller har du kendskab til supervisorer, der bør være med på selskabets liste over supervisorer, så send os de oplysninger vi har brug for.

Vi har fået lavet en flyer om selskabet, som kan downloades fra hjemmesiden under viden/e-books. www.samtaleogsupervision.dk

Seminar

fredag d. 19. april 2013 kl. 10.30-17 på Liselund kursuscenter, Slotsalleen 44, Slagelse

Spejling – at tale med børn

Hvordan griber du samtalen an, når forældre henvender sig med deres barn, fordi barnet har psykiske problemer? I sin bog "Sunde børns problemer" har Lars Rasborg skrevet om, hvordan man kan undersøge, om børns problemer kan forstås psykosocialt, og om den sundheds-professionelle kan afhjælpe afgrænsede problemer ved at vejlede forældrene i at bruge spejling og jeg-støtte. Konceptet udfordrer tidens omfattende brug af børnepsykiatriske undersøgelser, diagnosticering af ikke mindst ADHD og Aspergers syndrom samt medicinsk og pædagogisk behandling – ved at foreslå, at man først undersøger, om barnets problemer er forståelige ud fra omstændigheder i barnets og familiens tilværelse, forældrenes personlighedstræk og barnets og forældrenes livshistorie.

Målgruppe: Praktiserende læger og uddannelseslæger på vej til almen praksis samt andre interesserede. Form: Teoretisk oplæg, diskussion og supervision i Balintgrupper.

Oplægsholder: Cand. psych. Lars Rasborg, specialist i klinisk børnepsykologi

Tid og sted: Fredag den 19. april 2013, kl. 10.30 – 17 på Liselund kursuscenter, Slotsalleen 44, Slagelse.

Kursusafgift Seminar: Medlemmer 1000 kr., ikke-medlemmer 1200 kr., yngre læger samt pensionister 750 kr. Der ansøges om refusion.

For deltagere i aftenens generalforsamling i Selskab for samtale og supervision i almen praksis er selskabet vært ved et let aftensmåltid.

Tilmelding til seminar: benedicte.m@dadlnet.dk senest 19. februar 2013. Tilmelding er bindende fra denne dato. Fuldstændigt program og oplysning om betaling mm. fremsendes efter 19. februar 2013.

Supervisoruddannelsen

Så startede andet år af uddannelsen. Vi mødtes sidst i november til vinterens første 3 dages seminar på Liselund i Slagelse. Nyt sted og flere nye ansigter. Hvordan ville vi fungere i nye rammer og en ny gruppe, 5 fra første år og 3 nye?

Stedet og lokalerne havde historie ligesom det tidligere Klitgården på Skagen. Det gav ro og plads til fordybelse. Også løberne på holdet fik fundet naturen. Det var

en lettelse at transporttiden for alle blev mere end halveret, og så var maden god. Med Erik Pedersen som gæstelærer (bånd og videosupervision) gennemførtes seminaret med hovedvægt på supervision af cases og supervision af supervision ”learning cum training”. Erik gennemgik båndsupervision og videosupervision blev demonstreret. Der blev også taget hul på overføringsbegrebet i supervisionen; specielt for supervisor er det vigtigt at bevidstgøre sig sin modoverføring. Det var igen 3 intense dage både for deltagere og lærere.
Jørgen Strøbech

Supervisionskampagne i FYAM

I et år frem kører Foreningen af yngre almenmedicinere (FYAM) en supervisionskampagne. Kampagnen blev lanceret dels ved DSAMs årsmøde, dels ved lægedage. Jeg finder det overordentlig dejligt, at yngre læger sætter fokus på supervision og udtrykker, hvor vigtig supervision er for deres uddannelse. På deres hjemmeside www.fyam.dk kan I læse mere om kampagnen. FYAM har indstiftet Fyam-prisen Fra hjemmesiden(www.fyam.dk): ”Fyam-prisen 2013 uddeles til en praktiserende læge eller læge på hospitalet, der har gjort en god supervisions indsats over for en/flere yngre almenmediciner(e). Er du yngre almenmediciner, så udfyld nedenstående formular, hvor du indstiller en god supervisor og begrunder dit valg. Indstillingen skal være afgivet inden den 1. september 2013. Vinderen udvælges af FYAM-udvalget og offentliggøres på årsmødet 2013. Vinderen af Fyam-prisen og dig, der indstiller, bliver belønnet med et ophold på Hindsgavl slot for 2 personer med middag og overnatning. Beløn de læger, der investerer i god supervision. Indstil dem til FYAM-prisen.”

Referat fra Group Leader conference Charleroi

SECOND BIENNIAL INTERNATIONAL BALINT GROUP LEADERSHIP CONFERENCE IN CHARLEROI BELGIUM

4th – 6th October 2012

Den anden konference om Balint gruppe lederskab blev afholdt i Belgien i år 2012 fra den 4. til den 6. oktober.

Begivenheden foregik på et universitetsområde i Charleroi lidt syd for Bruxelles i Tintin-land!. Vi forstod, at området er noget af det fattigste i Belgien, et nedlagt kul og stålindustriområde, og minernes eifelagtige elevatorårne sås som monumenter over en svunden tid. Selv om Balint også er fra en svunden tid, er tankegodset solidt og kan trække Balint gruppe ledere fra mange lande. Projektet er at give praktiserende læger og andre mulighed for supervision af deres arbejde i

Balintgrupper; konferencens tema var ”The role of Theory in Balint Group Leadership” og arbejdet var at lade gruppeledere udfordre hinanden under observation.

Den første dag stod Andre Matalon, fra Israel, frem med et systematisk indlæg om det teoretiske grundlag, nærmest et slags potpourri af psykologiske og gruppe teorier, - alt samlet sammen med focus på supervisionsgruppens funktion og udvikling.

Dernæst fortalte Christian Linclau fra Belgien om sin udvikling til supervisor.

Næste dag fungerede to slags Balintgrupper, A: med skiftende gruppeleder og B: med samme gruppeleder gennem denne og halvdelen af næste dags fishbowls. Til hver gruppe var allokeret to facilitatorer fra arrangementets baggrundsgruppe. I alt var der 4 grupper med ca 12 i hver, hver gruppe nåede 5 gruppearbejder .

Så gik det ellers løs, der er sandelig forskellige traditioner, forskellig niveau af nysgerrighed, af stikken af fra eller holden sig til Balint metoden. Personlig fik jeg noget af en oplevelse som gruppeleder (enkelt runde). Hvor en række af gruppefunktionens mindre pæne sider slap løs, det var ikke nødvendigvis rart, men nok lærerigt. Aldrig prøvet det før. Men efter nogen ugers fordøjelse har det krystalliseret til noget af et ”wake up call” om, hvordan det kan gå for sig i en gruppe. Bions forståelsesramme hjalp mig meget. Nå, men emnet var jo teoriens betydning i gruppearbejdet.

Det blev nok mere oplevet som almindeligt, til tider hektisk, gruppearbejde. Der er altså noget at gå i gang med, for at få kigget på den der teori og dens betydning. De to sider, jeg fornemmede, var dels de, som mener, at der er en teori og dels de, der mener, at det er svært at udtale sig om, hvordan det går til at en person kan udvikle evnen til at lede en gruppe.

Det er fortræffeligt at det internationale Balint selskab sætter skibe i vandet, det vil nok tage nogle år at føle hinanden så meget på tænderne, at der bliver plads til samtalen om hvad teorien tager sig til i skyen over gruppens virkelighed. Men den samtale er vist ret nødvendig hvis mayonaisen skal undgå at skille.

For hvad er teorien, når det kommer til stykket?

Jeg foreslog, at man prøvede at gå tilbage og studere Balints ideer og forslag og måske overfocusere dem, for at få lidt fælles form. Man kan også lave stop/start grupper, hvor teorien håndteres i kulissen af observatørerne og fastholder focus herpå lidt disciplineret. Ja, der kan komme mange ideer ud af at deltage i sådan en konference. Der har jo altid været tradition for, at svendene skulle på valsen syd for Ribe å, dannelsesrejse af den art er givende.

Torben Mahneke

Klitgården 2013

Om supervision og samtalebehandling

Formål og indhold: At finde tid og ro til fordybelse. At træne samtale og supervision af samtaler.

Kurset er baseret på deltagernes medbragte cases i form af lyd- eller videooptagelser af individuelle patientsamtaler eller parsamtaler. Undervisning og supervision vil foregå i én større og to mindre grupper og danne basis for et arbejdsomt samvær omkring en faglig metodik, der er anvendelig i alle patientkontakter. Der kan forekomme indslag af humor. Det er ingen hindring at have læst Torben Bendix's bøger "Din Nervøse patient" og "Giv mig en tanke..." , som kan findes på selskabets hjemmeside. Et lille hæfte om supervision Torben Bendix: "Tanker, tips og tommelfingre" vil blive udleveret på kurset.

Målgruppe: Kurset henvender sig til alle læger.

Form: Internatkursus. Højst 16 deltagere.

Kursusledelse: Tove Mathiesen og Erik Pedersen

Undervisere: Tove Mathiesen og Erik Pedersen.

Tid: 2013: Torsdag den 29.august kl.12.30 til lørdag den 31.august kl. 12.30.

Sted: Klitgaarden, Skagen

Kursusafgift: Der inkluderer overnatning og fuld forplejning, for medlemmer kr. 8000,- for ikke-medlemmer kr. 9000,-, Yngre læger kr.4.000,- der skal indbetales senest 1.juni 2013 på selskabets bankkonto 6771 6277531.

Tilmelding og yderligere oplysninger: Tove Mathiesen, Lokalpsykiatri Djursland, Hovedgaden 61, 8400 Rønne E-mail: tove.mathiesen@dadlnet.dk , tlf. 7789 6800 Tilmelding allersnarest den 1.juni af hensyn til reservation af Klitgaarden.

Ved senere tilmelding kan der ikke garanteres værelse på Klitgaarden.

Introduktionsmøde til supervision i Høng 6. november 2012

Den 6. november havde vi det første introduktionsmøde til supervision. Formålet var dels at demonstrere nogle supervisionsformer, dels at der blev mulighed for at danne nye grupper. Jakob Olsen havde inviteret praktiserende læger og uddannelseslæger fra det tidligere Vestsjællands amt. Der var interesse for projektet og 8 ud af 10-12 interesserede kunne deltage den dag.

Jakob Olsen, Jørgen Strøbech og Helena Nielsen var til rådighed som supervisorer, og der blev demonstreret både videosupervision med reflekterende team og balint-supervision. De fremmødte udtrykte tilfredshed med arrangementet og ville gå videre med at få nedsat nogle nye grupper.

Lignende arrangementer tænkes planlagt i fremtiden.

Nyt fra supervisionsgrupper i regionerne

Region Hovedstaden

For fase 3 kører kontinuerligt 8 grupper. Grupperne er åbne, hvilket kan gøre, at det er vanskeligt helt at opnå den tryghed, der tilstræbes i supervisionsgrupper. Region Hovedstaden og region Sjælland har 2 gange holdt netværksmøder. Ved det sidste var Christian Busch, præst på Rigshospitalet inviteret. Han talte om eksistentielle og åndelige aspekter af samtalen med patienter.

Region Sjælland:

I region Sjælland kører 2 grupper for fase 3.

Der er en del grupper for praktiserende læger, nogle har fungeret i rigtig mange år.

Region Midt:

En del af de praktiserende læger, som meldte sig til den af pul.jemidler finansierede supervision i efteråret 2011, er fortsat i grupper, organiseret som efteruddannelsesgrupper. Benedicte Müller og Jette Schiødt har modtaget 5 nye tilmeldinger til deres gruppe efter opslag på nettet. Der findes 28 registrerede supervisionsgrupper for praktiserende læger.

Desværre er der intet nyt om Fase 3 supervision, der stadig ikke er et tilbud i regionen.

Region Nordjylland:

Fase 3 amanuenserne har en halv dags supervision 10 gange om året.

Der er fast tilbud i det nordlige omkring Brønderslev Psykiatriske Sygehus hvor distrikts psykiatrien gennem ca 20 år har superviseret dem, der ønsker, i grupper.

Aktuelt er der 3 steder hvor psykiater (Ann Buksti) eller psykolog (Hejl)kommer i lægehuse (ca en gang pr md.)

Omkring Ålborg har psykolog Claus Haugaard Jacobsen en gruppe. Den nye cheflæge i psykiatrien Morten Kjølbye er desuden interesseret i at komme med et tilbud.

Region Syd:

Initiativer er igang med at organisere supervision for såvel praktiserende læger og fase 3 amanuenser. Hvor mange grupper, der er for praktiserende læger, er aktuelt uvist.

Klientcentreret

encountergruppe

Da jeg for flere år siden begyndte at interessere mig for Carl Rogers, opdagede jeg, at der i Danmark fandtes et Carl Rogers forum, hvor jeg tidligt blev inkluderet i deres mailingliste, idet jeg tænkte, at der måtte være interesseoverlap med dette forum og vores selskab. Jeg havde dog aldrig nået til at være til nogen af deres møder, men da der i foråret 2012 blev annonceret, at der ville være en Klientcentreret Encountergruppe, blev jeg straks nysgerrig. Det måtte jeg opleve. Før jeg havde læst

Carl Rogers havde jeg blot erindring om, at der i 1970'erne blev omtalt nogle encountergrupper. Min erindring om det var, at det kunne være farligt at deltage i en sådan. Men med min nuværende erfaring som læge, terapeut og supervisor, kunne det vel ikke gå helt galt. I mellemtiden havde jeg læst i Accept, ægthed og empati (red. Kirsten Sommerbeck og Allan Becker Larsen), som ganske vist ikke beskriver en encountergruppe, men kernebetingelserne i terapeutisk arbejde, som Rogers har beskrevet, og hvordan de indgår i de terapeutiske retninger indenfor psykoterapi idag.

Til dette møde var counsellor, underviser og træner i counselling i person centered therapy i BACP (British Association for Counselling and Psychotherapy) Jane Nichols inviteret til at være facilitator. Pga nogle e-mailkommunikationsproblemer, troede jeg, havde jeg ikke fået noget program. Men der var ikke et nedskrevet program, så jeg var spændt på, hvad det egentlig var for noget, og hvordan det ville forløbe. Hele seancen varede 2½ dag fra fredag eftermiddag kl. 17 til søndag aften kl. 20, med aftenerne frie fra kl. 21 fredag aften og 20 lørdag aften. Det var således ikke internat, men der var fuld forplejning i kursustiden. Det blev afholdt på et aktivitetscenter i Greve, lige ned til stranden, som én af arrangørerne kunne benytte. Jeg ankom lige før den første session skulle starte og jeg kendte ingen af de andre deltagere i forvejen. Vi var ni deltagere og stole var stillet op i en cirkel, præcis som vi kender det fra balintgrupper. Den eneste forskel er, at der var lavet et blomsterarrangement med blomster fra én arrangørernes have i midten. Jeg var den eneste læge, de andre deltagere var erfarne psykoterapeuter og psykologer.

Jane Nichols introducerede sig kort som facilitator og startede herfter seancen med at bringe til drøftelse, hvordan gruppen ønskede at dagene skulle struktureres i forhold til pauser, spisetider og længde af sessioner. Der blev enighed om sessioner af 1½ times varighed med lidt elastik i forhold til, hvilke behov, der måtte være. Herefter introducerede hun, hvad en "person-centered encountergroup" var, og hvordan den adskiller sig fra en terapigruppe. Kommunikationen foregik på engelsk, men Jane understregede, at hvis det blev nødvendigt for nogle at tale dansk, også i løbet af sessionen, var det også en mulighed. Der var en snak om tidligere gruppeerfaringer, hvor nogle havde haft dårlige erfaringer, som blev delt, hørt og anerkendt.

Hurtigt opstod i gruppen den tillid, der skal til, for at det er muligt at åbne sig, så meget som det nu var passende for den enkelte, og delagtiggøre de andre i nogle af de dilemmaer eller problemstillinger, som der var et ønske at arbejde med. Arbejdet i gruppen forløb glidende, og uden at der på nogen måde følte noget pres om, at alle skulle "på", brugte de fleste anledningen til at bruge rummet og arbejdet, og alle i gruppen deltog i arbejdet. Jane var helt klart facilitator, men uden på nogen måde at

dominere. Arbejdet foregik ofte som en dialog mellem deltagerne men med input fra facilitatoren først og sidst. Det der karakteriserer facilitatoren og gruppen var netop den accept, ægthed og empati, som er betydningsfuld i terapeutisk arbejde. Derfor var det meget bevidst, at deltagerne ikke i en runde først skulle præsentere sig med stilling og professionel baggrund, som man ofte gør, men at personerne blot introducerede sig med navn, og i det fortløbende arbejde efterhånden udfoldede, hvem man var som person. Nogle af de ord der syntes, at være af mest betydning var: "trust yourself", "trust the group" og ofte udtalte én af deltagerne: "I did it my way". Det var misvisende at kalde det "klient-centreret", da ingen klienter/patienter kom i fokus, men personlige dilemmaer uden at der blev tale om psykoterapi. Det var da også udtrykket "person-centered", der blev benyttet af Jane Nichols. Jeg synes, at det var en rigtig god og interessant erfaring at deltage i denne gruppe og kan kun anbefale, hvis nogen skulle være interesseret i denne arbejdsform introduceret af Carl Rogers i 1970'erne¹, at man orienterer sig via www.carlrogers.dk.

1. Kirshenbaum H, Henderson VL. The Carl Rogers readers. New York: Houghton Mifflin Company; 1989.
Helena

Landskampagne Én-af-os

Sundhedsstyrelsen og Komiteen for sundhedsoplysning har lanceret en kampagne med henblik på at afstigmatisere psykisk sygdom. Fra deres hjemmeside:

"Landskampagnen EN AF OS har til formål at afstigmatisere psykisk sygdom i Danmark – altså slut med diskrimination og udelukkelse af mennesker, der har eller har haft en psykisk sygdom. Det skal være lettere for den enkelte med psykisk sygdom at leve et fuldt og godt liv som en ligeværdig del af samfundet: Alle er og skal føle sig som 'EN AF OS'." se mere på deres hjemmeside: www.en-af-os.dk
Hvordan forholder det sig i almen praksis? Det kunne være grundlag for drøftelse i lægeklinikkerne, i DGE- og supervisionsgrupperne.

Helena

Konsultationsprocessen I og video supervision på Kalymnos

Samtalen i konsultationen er vores vigtigste diagnostiske og terapeutiske redskab - og man bliver aldrig udlært. Og gode samtaler giver et godt lægeliv.

Vær med til at træne konsultationsprocessen ved hjælp af korte patientspil, hvor man på skift fremstiller sin patient, mens en anden er læge. Hver konsultation indspilles på video og superviseres efterfølgende. I konsultationslaboratoriet træner man i grupper på 6-8 deltagere i at holde Patientens og Lægens del adskilte bl.a. ved at bruge "De 5 kort" (kvittering, kontrol, tanke, bekymring, ønske). Jfr.

Månedsskrift for almen praksis, Januar 2012 s 46-52.

Indtil nu har ca. 2.500 læger fra især Danmark og Sverige deltaget og mange beskriver det som et liv før og efter Kalymnos. Samtidig med dette kursus holdes kursus for en gruppe læger, der tidligere har været på Kalymnos.

Tid: 31. Maj – 7. Juni 2013

Sted: Kalymnos, Grækenland

Undervisere: Jan-Helge Larsen, Ole Risør, Helle Kirkegaard

Pris: 17.000 Kr. omfattende kursusgebyr, rejse, hotel med morgenmad og to fælles middage. Forventes godkendt af Administrationsudvalget.

Kontakt: jhl@dadlnet.dk www.kalymnos-kurser.dk

Psykosomatik og shared care

Er du interesseret i psykosomatisk medicin og integreret og collaborativ care kan denne kongres måske være interessant for dig. EAPM er den nydannede europæiske organisation, som blev dannet af de tidligere to europæiske foreninger om psykosomatik og liaison-psykiatri, som havde stiftende generalforsamling ved konferencen i Aarhus juni 2012. Læs mere på www.eaclpp.org

Body and Mind

An all age approach to psychosomatic medicine and consultation-liaison psychiatry

18th Nordic Congress of General Practice

21-24 August 2013

Tampere, Finland

Sammen med finske kolleger har vi indsendt forslag til en workshop og daglige supervisionsgrupper. Umiddelbart er initiativet blevet vel modtaget af arrangørerne. www.nordicgp2013.fi

18th International Balint Congress in Heidelberg,

The organising committee of the 18th International Balint Congress is pleased to announce that the Congress home page is now available at www.int-balintcongressheidelberg.com

The Congress will take place in Heidelberg, Germany from September 7 - 11th september 2013

Anmeldelse af bog om supervision

I England har Robin Shohet, der har fungeret som supervisor i mere end 25 år og været medforfatter til »Supervision in the helping profession«, undret sig over, at supervision ikke var mere udbredt i den lægelige profession. Sammen med praktiserende læge David Owen har han redigeret og skrevet en ny bog sammen læger og psykologer, der netop har arbejdet med supervision i lægeprofessionen i både primærsektoren og i hospitalsverdenen. Bogen ”Clinical Supervision in the Medical profession” bliver anmeldt i et kommende nummer af Månedsskrift for Praktisk lægegering.